

Paraules clau del tema 2 _

Geografia Política, branca de la geografia dedicada a l'estudi dels espais i les relacions polítiques entre estats, o unitats territorials dintre de l'estat.

Geopolítica, branca de la política que considera l'espai geogràfic un element determinant en la constitució de les relacions internacionals.

Friedrich Ratzel: geògraf alemany (1844-1904) va ser un dels precursors del determinisme geogràfic i iniciador de la geopolítica. Entre els seus treballs destaca l' *Antropogeografia* (1891) y *Geografía Política* (1897) a on va desenvolupar la seva teoria del Lebensraum o espai vital.

Halford Mackinder: geògraf britànic (1861-1947). És un dels geògrafs britànics més importants pel desenvolupament de la geografia al Regne Unit i per les seves aportacions al camp de la geopolítica. Veieu el gràfic 2.9. A continuació teniu una breu descripció de les seves aportacions més importants de la enciclopedia online wikipedia.

En [1902](#) escriu el seu primer llibre *Britain and the British Seas*. En este llibre descriu a les [Islas Británicas](#) como «de [Europa](#), no realmente en Europa». La preponderancia británica sobre el mundo dependía de su dominio de los mares. «La unidad de los [océanos](#) es un simple hecho físico». Mackinder sugirió que la supremacía británica estaba en peligro frente a los vastos poderes continentales dotados de condiciones físico-geográficas permanentes ([Rusia](#), [Estados Unidos](#)).

En [1904](#) termina su ensayo más provocativo *The Geographical Pivot of History* en el que usa la historia para ilustrar la importancia estratégica de la geografía. Escriu «En 400 años los contornos del mundo han sido abarcados y cartografiados con aproximada fidelidad [...] el mundo es, por primera vez un sistema políticamente cerrado». Las naciones del mundo no pueden ignorar sin temeridad las incidencias que ocurren en cualquier punto del globo.

Poco después de la [Primera Guerra Mundial](#) escribe *Democratic Ideals And Reality* el trabajo más importante sobre política internacional jamás escrito por un geógrafo, que es una expansión del ensayo de 1904. «La guerra ha reafirmado mi propio punto de vista». Para Mackinder existe un gran continente «la Isla Mundo» dividida en 6 regiones Europa Costera (Oeste y Centro Europa), [Asia](#) Costera ([India](#), [China](#), Sudeste Asiático, [Corea](#) y Este de [Siberia](#)), Arabia ([Península Arábiga](#)), el [Sáhara](#) (Norte de África) el Sud-Centro del Mundo ([Suráfrica](#)) y el más importante el Centro del Mundo o «Hearthland» (Eurasia) lo que denominó el [Pivote del Mundo en su ensayo](#) de [1904](#). «Quién controle [Europa del Este](#) dominará el Pivote del Mundo quien controle el Pivote del Mundo dominará la Isla Mundo quien domine la Isla Mundo dominará el mundo».

Obtenido de "http://es.wikipedia.org/wiki/Halford_John_Mackinder"

Imperialisme, consisteix en la creació i el manteniment de relacions econòmiques, polítiques i territorials desiguals, normalment entre estats en termes de dominació i subordinació. La principal diferència amb el colonialisme, es que la potencia imperialista no considera els territoris subordinats part del seu territori, i no té per tant un control polític directe de les institucions de l'estat però sí que controla de forma indirecta tant la política com l'economia sense haver d'implicar-se en els costos del desenvolupament social i/o d'infraestructures i serveis.

Lebensraum (Espai Vital): teoria desenvolupada per F. Ratzel, en el qual fent servir analogies dels habitats de les espècies animals desenvolupades per els naturalistes, aplica el

concepte d'espai vital a l'àrea que un estat necessita pel seu desenvolupament. Aquestes teories van ser adoptades pels regims faixistes per justificar la seva expansió territorial durant la primera part del segle XX.

Drang nach Osten, o deriva cap a l'est, és una expressió utilitzada entre els historiadors alemanys per definir l'expansió d'Alemania i dels pobles alemanys cap a l'est que va significar l'expansió cap a zones eslaves i bàltiques que ja va començar durant l'edat mitja però que va ser utilitzada com a justificació expansionista durant la primera i la segona guerra mundial.

Frontogènesi : o creació de fronteres. Aquest és un terme comú entre els metereolegs que ha estat utilitzat per parlar dels processos polítics i els períodes històrics que donen lloc a la creació de noves fronteres i nous límits territorials. Com és el cas d'Europa als anys 1940s, o als 1990s, o Àfrica durant la dècades dels 1950 i 1960.

Irredemptisme Acció política dels que volen alliberar de la dominació estrangera una província, una regió, etc.

Gerrymandering és una controvertida forma de dividir les circumscripcions electorals d'un territori per obtenir avantatge, en especial als llocs en els que s'utilitza el sistema electoral majoritari. El gerrymandering pot servir també per afavorir o perjudicar a un determinat grup ètnic, lingüístic, religiós o social

Vegueria (antigament vegueriu) és el territori sobre el qual tenia potestat un veguer. És una institució d'origen medieval, que van durar des del segle XIII fins al segle XVIII, quan van ser substituïdes per corregiments arran del Decret de Nova Planta. Des del segle XX hom anomena vegueria les regions en què es divideix Catalunya. Són les 7 demarcacions electorals, en procés d'estudi i negociació, en les que es vol dividir Catalunya.